

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Полтавський юридичний інститут

Кафедра цивільного, господарського і фінансового права

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Міжнародний цивільний процес»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти - магістр

Галузь знань - 081 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Освітня програма / спеціалізація – «Право»

Статус дисципліни – вибіркова

Рік набору – 2019

Полтава – 2019

Робоча програма навчальної дисципліни «**Міжнародний цивільний процес**»: для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» освітньої програми «Право» Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Полтава: Полтавський юрид. ін.-т Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 25 с.

Розробник:

Прохазка Ганна Анатоліївна,

асистент кафедри теоретико-правових дисциплін, кандидат юридичних наук

Гарант освітньої програми:

Криницький Ігор Євгенович – завідувач кафедри цивільного, господарського і фінансового права, доктор юридичних наук, професор, старший науковий співробітник

Затверджено на засіданні кафедри цивільного, господарського і фінансового права (протокол № 1 від 11 вересня 2019 р.)

Завідувач кафедри _____ **І. Є. Криницький**

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	6
3. Програма навчальної дисципліни.....	9
4. Обсягі структура навчальної дисципліни.....	12
5. Теми лекційних і практичних занять.....	13
5.1. Теми лекційних занять.....	13
5.2. Теми практичних занять.....	14
6. Форми педагогічного контролю, засоби та критерії оцінювання результатів навчання	15
7. Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	22

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародне процесуальне право» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» підготовки магістрів зі спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3,0	Галузь знань – 08 «Право» Спеціальність – 081 «Право» Освітньо-професійна програма «Право» Рівень освіти – другий (магістерський)	Вибіркова	Вибіркова
Модулів – 2		Рік підготовки: 1-й	Рік підготовки: 1-й
		семестр	семестр
Загальна кількість годин - 90		1-й	1-й
		Лекції	Лекції
		18 год.	2 год.
		Практичні заняття	Практичні заняття
		22 год.	4 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
		50 год.	84 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,5 самостійної роботи студента – 5,0		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (залік)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (залік)

Мета навчальної дисципліни «Міжнародний цивільний процес» - формування у студентів системних наукових знань з теорії цивільно-процесуального права та практичних навичок пов'язаних із підготовкою і веденням судового процесу з розгляду приватноправових спорів, в яких присутній іноземний елемент або у випадках, коли справи підпадають під юрисдикцію двох або більше держав.

Завдання:

-навчання студентів науково-теоретичним основам правового регулювання у сфері процесуальних відносин, обтяжених іноземним елементом;

-тлумачення та правильне застосування юридичних норм, що регулюють суспільні відносини у сфері міжнародного-процесуального права;

-вміння оперувати юридичними поняттями і категоріями у вказаній сфері;

- формування практичних навичок щодо юридичних дій у напрямку захисту прав і інтересів фізичних і юридичних осіб тощо.

- здатність інтегрувати знання, набуті у процесі вивчення цієї та низки інших

- навчальних дисциплін, й розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних контекстах, зокрема:

- поєднуючи знання, набуті у процесі вивчення навчальних дисциплін «Міжнародне приватне право», «Цивільний процес », «Цивільне право», «Господарське право» щодо специфіки розгляду цивільних справ за участі іноземного елемента, правового статусу учасників, специфіки виконання судових рішень України в іноземних судах та іноземних рішень в судах України, виконання судових доручень, студенти набувають знань про особливості розгляду зазначених категорій справ, специфіку діяльності та повноваження відповідних органів та судів з даного напрямку, задля забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб, інтересів держави;

- поєднуючи знання, набуті у процесі вивчення навчальних дисциплін «Цивільне процесуальне право», «Міжнародне приватне право», студенти набувають знань про особливості розгляду даних категорій справ, а також роль судових і інших правоохоронних та державних органів у реалізації повноважень покладених на них державою;

- поєднуючи знання, набуті у процесі вивчення навчальних дисциплін «Цивільне право», «Господарське право», студенти набувають знань про особливості захисту цивільних і господарських справ обтяжених іноземним елементом.

- здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності, зокрема щодо:

- застосування набутих теоретичних знань та сформованих практичних навичок щодо реалізації правового статусу суб'єктів цивільно-процесуальних відносин;

- здійснення нормотворчого процесу судовими органами;

- особливостей процесуального становища іноземців у ході захисту їх прав в судах;

- реалізації юридичної відповідальності осіб притягнутих до участі в процесі з іноземним елементом.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Цивільне-процесуальне право»; «Міжнародне приватне право», «Цивільне право», «Господарське право»

Кореквізити: «Міжнародний комерційний арбітраж», «Альтернативний розгляд цивільних справ».

Постреквізити: «Актуальні проблеми цивільного права», «Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності», «Судовий розгляд окремих категорій цивільних справ».

Мова навчання – українська.

2. Очікувані результати навчання з дисципліни

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

1.	здатність опановувати знання категорій суб'єктів міжнародного-цивільного процесу та вміння розмежовувати компетенцію в ході участі іноземних осіб у цивільному процесі;
2.	здатність класифікувати, характеризувати та визначати підстави виникнення, зміни та припинення правовідносин за участі іноземних осіб;
3.	здатність оволодіння навиками використання на практиці положень міжнародного і національного права при здійсненні судочинства за участі іноземних осіб;
4.	здатність грамотно обирати та застосовувати на практиці колізійні норми;
5.	здатність визначати правосуб'єктність суб'єктів міжнародного цивільного процесу, розмежовувати повноваження осіб при розгляді справи за участі іноземного елементу;
6.	знання поняття, видів та джерел правового регулювання міжнародної підсудності;
7.	здатність виявляти проблеми при визначенні колізійних норм та висловлювати правові позиції щодо їх попередження;
8.	спроможність визначати та розмежовувати обсяг повноважень дипломатичних представників і консульських працівників як суб'єктів міжнародного цивільного процесу;
9.	здатність вирішувати стандартні правові ситуації із застосуванням норм міжнародного цивільного процесу з використанням

	інформаційно-комунікаційних технологій і з урахуванням норм чинного законодавства;
10.	знання основних засад цивільно-процесуального права країн ЄС та СНД;

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК-1. Здатність до критичного осмислення суспільних та галузевих процесів та явищ.

ЗК-2. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ЗК-3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.

ЗК-5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК-6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-7. Здатність до безперервної самоосвіти та самовдосконалення.

ЗК-8. Здатність до інноваційної діяльності.

ЗК-11. Здатність спілкуватися на професійні теми із представниками інших професійних груп.

ЗК-12. Здатність до міжособистісного та інтерактивного спілкування.

ЗК-13. Уміння шукати й використовувати різні джерела інформації.

ЗК-14. Навички роботи в комп'ютерних мережах та використання програмних засобів.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК-1. Здатність аналізувати правові проблеми та формувати правові позиції.

СК-4. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення правових норм, а також знання практики їх застосування.

СК-6. Здатність визначати факти, належні та прийнятні для юридичного аналізу ситуації.

СК-7. Здатність критично оцінювати ефективність представництва та захисту прав та інтересів клієнтів і підвищувати рівень своєї професійної діяльності, включаючи визначення напрямку для підвищення кваліфікації та професійного навчання впродовж життя.

СК-8. Здатність застосовувати інструменти позасудового розгляду та вирішення правових спорів.

СК-9. Здатність застосування міждисциплінарного підходу в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК-10. Розуміння стандартів професійної незалежності та відповідальності правника та здатність утверджувати етичні стандарти правничої діяльності.

СК-13. Здатність використовувати професійне тлумачення норм права в порівняльному взаємозв'язку щодо норм внутрішньодержавного і міжнародного права.

СК-14. Здатність проведення порівняльно-правових досліджень

СК-17. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, включаючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та мотивованості.

СК-18. Здатність використовувати міждисциплінарні знання для вирішення правового завдання.

СК-19. Уміння розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН-1. Давати кваліфіковану оцінку чинного законодавства і правозастосовної практики з позицій принципів верховенства права та законності.

ПРН-4. Оцінювати правильність використання юридичної термінології і демонструвати вільне володіння юридичною технікою.

ПРН-5. Описувати перспективи і основні тенденції розвитку юриспруденції в Україні та провідних країнах світу.

ПРН-6. Документально оформлювати прийняте рішення по юридичній справі

ПРН-7. Демонструвати здатність генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

ПРН-8. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН-10. Самостійно готувати проекти актів правозастосування у різних сферах професійної діяльності

ПРН-12. Здійснювати юридичну кваліфікацію в нестандартних ситуаціях

ПРН-13. Демонструвати основні правила і принципи створення наукових текстів професійної спрямованості.

ПРН-16. Використовувати іноземні юридичні інформаційні ресурси.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Поняття міжнародного цивільного процесу

Зміст модуля

Тема 1. Вступ до курсу. Поняття міжнародного цивільного процесу.

Предмет, метод і система міжнародного цивільного процесуального права
Зміст, структура, основні цілі курсу. Сучасні способи вирішення цивільних спорів з «іноземним» елементом. Практичне значення міжнародного цивільного процесу. Вітчизняна та зарубіжна наука про міжнародний цивільний процес. Дискусія стосовно правової природи міжнародного цивільного процесу та його місця в системі права. Пояснення терміну «міжнародний цивільний процес» та його відповідника в іноземному праві – терміна «*cross-border litigation*».

Суспільні відносини, які складають предмет міжнародного цивільного процесу. Особливості методу міжнародного цивільного процесу. Система міжнародного цивільного процесу: тенденції розвитку, дискусійні питання.

Тема 2. Джерела сучасного міжнародного цивільного процесуального права

Система джерел міжнародного цивільного процесу: її співвідношення із системою джерел МПрП. Тенденції і напрямки розвитку системи джерел міжнародного цивільного процесу. Конфлікти в системі джерел міжнародного цивільного процесу і способи їх вирішення. Міжнародні організації, які опікуються питанням уніфікації норм міжнародного цивільного процесу.

Характеристика міжнародних договорів, що містять норми міжнародного цивільного процесу. Кодифікація внутрішнього законодавства з питань міжнародного цивільного процесу. Особливості і проблеми застосування внутрішнього законодавства України про міжнародний цивільний процес. Рішення міжнародних судових органів. «М'яке право» як джерело міжнародного цивільного процесу.

Тема 3. Гармонізація Європейського цивільного процесу

Правова основа гармонізація цивільного процесуального права в державах Європейського Союзу. Роль Європейського Суду Справедливості. Огляд чинних регламентів та директив, що формують Європейський цивільний процес.

Тема 4. Принципи міжнародного цивільного процесу

Поняття і значення принципів міжнародного цивільного процесу. Їх система. Міжнародні договори, які визначають суть цих принципів. Принцип *lex fori*. Принцип взаємності. Принцип рівності судових процесів держав. Принципи міжнародного цивільного процесу UNIDROIT/ALI 2004: історія створення, правова природа, особливості застосування, характеристика окремих принципів.

Тема 5. Правовий статус іноземних осіб у міжнародному цивільному процесі

Історія розвитку інституту правового статусу іноземних осіб у міжнародному цивільному процесі. Діяльність *praetor peregrines*. Доступ іноземців до правосуддя; міжнародні правові акти, які його забезпечують. Гаазька конвенція з питань цивільного процесу 1954 р. Гаазька конвенція про полегшення доступу до правосуддя за кордоном 1980 р. Договори про надання правової допомоги. Зміст і джерела сучасного інституту правового статусу іноземних осіб у міжнародному цивільному процесі.

Визначення цивільної процесуальної (господарської процесуальної) право- і дієздатності. Документи, які підтверджують правовий статус іноземної особи; їх дослідження судом. Процедури визнання іноземних офіційних документів, які підтверджують статус іноземної особи.

Тема 6. Представництво у міжнародному цивільному процесі

Значення інституту представництва у міжнародному цивільному процесі. Внутрішньо-правові та міжнародні засади його регулювання. Види судового представництва. Особи, які можуть виступати в якості представника іноземної особи в цивільному процесі. Іноземний адвокат як представник. Директива ЄС № 77/249 про спрощення фактичної реалізації вільного обігу послуг, що надаються адвокатами. Документи, якими оформлюється судове представництво. Оформлення довіреності для представництва в іноземному суді та довіреності для представництва нерезидента в українському суді. Особливості та порядок регулювання консульського представництва.

Тема 7. Перекладач, експерт та держава як учасники міжнародного цивільного процесу

Питання мови у міжнародному цивільному процесі. Вимоги до перекладу процесуальних документів, закріплені у міжнародних правових актах. Залучення до судового процесу перекладача, його правовий статус. Перекладач у виконавчому провадженні. Процесуальний правовий статус експерта з іноземного права. *Amicus curiae* як учасник міжнародного цивільного процесу. Дискусійні питання щодо визначення статусу експерта з іноземного права у праві України. Особливості участі держави та юридичних осіб публічного права у міжнародному цивільному процесі. Види юрисдикційного імунітету держави. Міжнародні конвенції про імунітет держави. Проблемні питання визначення процесуально-правового статусу держави в українському законодавстві.

МОДУЛЬ 2

Міжнародна підсудність, визнання та виконання іноземних судових рішень і доручень

Зміст модуля

Тема 8. Загальні положення про інститут міжнародної підсудності

Поняття і ознаки міжнародної підсудності. Питання, які вирішує інститут міжнародної підсудності. Основні національні системи визначення міжнародної підсудності. Аналіз внутрішнього законодавства України, що містить норми інституту міжнародної підсудності. Напрямки та етапи уніфікації норм інституту міжнародної підсудності. Характеристика міжнародних правових актів про міжнародну підсудність.

Тема 9. Міжнародна загальна і міжнародна виключна підсудність

Поняття міжнародної загальної підсудності. Критерії її визначення. Категорії справ, для яких передбачено міжнародну виключну підсудність. Співвідношення міжнародної загальної і міжнародної виключної підсудності.

Тема 10. Судові доручення у міжнародному цивільному процесі

Поняття і види міжнародної правової допомоги. Судові доручення у міжнародному цивільному процесі: суть, види. Джерела правового регулювання надіслання і виконання судових доручень. Надання правової допомоги (надіслання та виконання судових доручень) відповідно до українського права.

Надання правової допомоги на підставі міжнародних договорів: Гаазької конвенції з питань цивільного процесу 1954 р., Гаазької конвенції про вручення за кордоном судових і несудових документів у цивільних і торговельних справах 1965 р., Гаазької конвенції про зібрання за кордоном доказів у цивільних і торговельних справах 1970 р., Європейської конвенції про інформацію стосовно іноземного законодавства 1968 р. Надання правової допомоги у рамках СНД. Двосторонні договори про правову допомогу.

Тема 11. Визнання і виконання іноземних судових рішень

Значення інституту визнання і виконання іноземних судових рішень. Міжнародні акти, які закріплюють міжнародні стандарти визнання і виконання іноземних судових рішень. Визначення категорій «іноземне судове рішення», «визнання іноземного судового рішення», «виконання іноземного судового рішення». Джерела правового регулювання визнання і виконання іноземних судових рішень в Україні: їх загальна характеристика та практика застосування. Процесуальні аспекти визнання і виконання іноземних судових рішень в Україні. Досвід регулювання визнання і виконання іноземних судових рішень в державах Європейського Союзу. Сертифікація судового рішення як альтернатива процедурі екзекватури.

4. Обсяг і структура навчальної дисципліни

Тема навчальної дисципліни	Обсяг у годинах							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	У тому числі			Усього	У тому числі		
		Л	ПЗ	СРС		Л	ПЗ	СРС
Модуль 1. «Поняття міжнародного цивільного процесу»								
1. Вступ до курсу. Поняття міжнародного цивільного процесу	9	2	2	5	9	2		7
2. Джерела сучасного міжнародного цивільного процесуального права	9	2	2	5	7			7

3.Гармонізація Європейського цивільного процесу	9	2	2	5	7			7
4. Принципи міжнародного цивільного процесу	4	-	2	2	7			7
5. Правовий статус іноземних осіб у міжнародному цивільному процесі	9	2	2	5	4			
6.Представництво у міжнародному цивільному процесі	9	2	2	5	4			
7.Перекладач, експерт та держава як учасники міжнародного цивільного процесу	5	2	-	3	6			
<i>Разом</i>	54	12	12	30	44	2		42
Модуль 2. Міжнародна підсудність, визнання та виконання іноземних судових рішень і доручень								
8. Загальні положення про інститут міжнародної підсудності	9	1	2	5	12	1		10
9. Міжнародна загальна і міжнародна виключна підсудність	9	1	2	5	13	1	2	10
10. Судові доручення у міжнародному цивільному процесі	9	2	2	5	11			
11. Визнання і виконання іноземних судових рішень		2	4	5	11			
<i>Разом</i>	36	6	10	20	46	2	2	42
Усього годин / кредитів ECTS	90 / 3,0	18	22	50	90 / 3,0	4	2	84

5. Теми лекційних і практичних занять

5.1. Теми лекційних занять

Теми навчальної дисципліни	Теми лекцій	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1. «Поняття міжнародного цивільного процесу»			
1. Вступ до курсу. Поняття міжнародного цивільного процесу	Вступ до курсу. Поняття міжнародного цивільного процесу	2	2

2. Джерела сучасного міжнародного цивільного процесуального права	Джерела сучасного міжнародного цивільного процесуального права	2	
3. Гармонізація Європейського цивільного процесу	Гармонізація Європейського цивільного процесу	2	
4. Принципи міжнародного цивільного процесу	Принципи міжнародного цивільного процесу	2	
5. Правовий статус іноземних осіб у міжнародному цивільному процесі	Правовий статус іноземних осіб у міжнародному цивільному процесі	2	
6. Представництво у міжнародному цивільному процесі	Представництво у міжнародному цивільному процесі	2	
7. Перекладач, експерт та держава як учасники міжнародного цивільного процесу	Перекладач, експерт та держава як учасники міжнародного цивільного процесу	-	
Модуль 2. Міжнародна підсудність, визнання та виконання іноземних судових рішень і доручень			
8. Загальні положення про інститут міжнародної підсудності	Загальні положення про інститут міжнародної підсудності	1	
9. Міжнародна загальна і міжнародна виключна підсудність	Міжнародна загальна і міжнародна виключна підсудність	1	
10. Судові доручення у міжнародному цивільному процесі	Судові доручення у міжнародному цивільному процесі	2	2
11. Визнання і виконання іноземних судових рішень	Визнання і виконання іноземних судових рішень	2	
Усього		18	4

5.2. Теми практичних занять

Теми навчальної дисципліни	Теми практичних занять	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1. «Поняття міжнародного цивільного процесу»			
1. Вступ до курсу. Поняття міжнародного цивільного процесу	Вступ до курсу. Поняття міжнародного цивільного процесу	2	

2. Джерела сучасного міжнародного цивільного процесуального права	Джерела сучасного міжнародного цивільного процесуального права	2	
3. Гармонізація Європейського цивільного процесу	Гармонізація Європейського цивільного процесу	2	
4. Принципи міжнародного цивільного процесу	Принципи міжнародного цивільного процесу	2	
5. Правовий статус іноземних осіб у міжнародному цивільному процесі	Правовий статус іноземних осіб у міжнародному цивільному процесі	2	
6. Представництво у міжнародному цивільному процесі	Представництво у міжнародному цивільному процесі	2	
7. Перекладач, експерт та держава як учасники міжнародного цивільного процесу	Перекладач, експерт та держава як учасники міжнародного цивільного процесу	4	
Модуль 2. Міжнародна підсудність, визнання та виконання іноземних судових рішень і доручень			
8. Загальні положення про інститут міжнародної підсудності	Загальні положення про інститут міжнародної підсудності	1	
9. Міжнародна загальна і міжнародна виключна підсудність	Міжнародна загальна і міжнародна виключна підсудність	1	
10. Судові доручення у міжнародному цивільному процесі	Судові доручення у міжнародному цивільному процесі	2	2
11. Визнання і виконання іноземних судових рішень	Визнання і виконання іноземних судових рішень	2	
Усього		22	2

6. *Форми педагогічного контролю, засоби та критерії оцінювання результатів навчання*

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Міжнародний цивільний процес» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Видами **поточного контролю** знань студентів є:

— контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *лекційних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування. За підсумками поточного контролю на лекціях студенти можуть отримати від 0 до 4 балів;

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв’язання практичних завдань або задач, захист кейсу, підготовка і захист есе або реферату за ініціативи студента. За підсумками практичних занять упродовж семестру студент може отримати від 0 до 28 балів;

– протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка усної доповіді, презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 8.

Формою *підсумкового контролю* знань студентів із навчальної дисципліни є *залік*, що оцінюється за шкалою від 0 до 60 балів. Залік складається в усній формі за білетами до заліку. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої студент допускається до заліку, становить 20 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Лекційні заняття	Практичні заняття (поточний контроль)		Самостійна робота	Залік (підсумковий контроль)	Загальна оцінка знань
	Модуль № 1	Модуль № 2			
max 4	max 14	max 14	max 8	max 60	max 100

Критерії оцінювання з дисципліни «Міжнародний цивільний процес»

Систематичність та активність роботи на лекціях оцінюється викладачем від 0 до 4 балів, виходячи з наступних критеріїв:

4 бали – у разі відвідування (відпрацювання пропущених) здобувачем вищої освіти усіх лекцій з навчальної дисципліни протягом семестру та роботи на них;

0 балів – у разі наявності пропущених (невідпрацьованих пропущених) лекцій з навчальної дисципліни протягом семестру або відсутність активності в освоєнні навчального матеріалу на них.

Оцінка визначається викладачем, який веде практичні заняття, на підставі даних журналу академічної групи та інформації, наданої лектором, на

останньому практичному занятті відповідного семестру та включається до оцінки за ПК поточного семестру (навчального року).

Результати оцінювання роботи здобувача вищої освіти фіксуються у журналі обліку роботи викладача, відповідній відомості та оприлюднюються за допомогою електронної системи контролю навчання.

кількість балів	критерії оцінювання
13-14	Систематичне відвідування практичних занять, відсутність пропусків занять без поважних причин; відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважних причин; вирішення завдань до кожного практичного завдання; висока активність роботи на практичних заняттях; засвоєння всього матеріалу тем змістовного модуля; повні та обґрунтовані відповіді при розв'язанні завдань (казусів); здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання; уміння опрацьовувати та застосовувати акти законодавства; обізнаність із постановами та роз'ясненнями вищих судових інстанцій; уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми; вміння мислити абстрактно та узагальнено; здатність публічно представити матеріал.
11-12	Систематичне відвідування практичних занять, відсутність пропусків занять без поважних причин; відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважних причин; вирішення завдань до кожного практичного завдання; висока активність роботи на практичних заняттях; засвоєння всього матеріалу тем змістовного модуля; повні та обґрунтовані відповіді з несуттєвими помилками при розв'язанні завдань (казусів); здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання; уміння опрацьовувати та застосовувати акти законодавства; обізнаність із постановами та роз'ясненнями вищих судових інстанцій; уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми; здатність публічно представити матеріал.
9-10	Наявність пропущених практичних занять; відпрацювання тем пропущених практичних занять; вирішення завдань до кожного практичного завдання; активна робота на практичних заняттях; засвоєння основних положень тем змістовного модуля; допущення декількох незначних помилок при розв'язанні завдань (казусів); здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання; уміння опрацьовувати та застосовувати акти законодавства; обізнаність із постановами та роз'ясненнями вищих судових інстанцій; здатність публічно представити матеріал.

7-8	Наявність пропущених практичних занять; відпрацювання тем пропущених практичних занять; епізодична відсутність рішень завдань (казусів); участь у роботі на практичних заняттях; засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного модуля; неповні відповіді при розв'язанні завдань (казусів); складності при визначенні теоретичних питань, на які розраховані завдання; певні складності при застосуванні актів законодавства; здатність публічно представити матеріал.
5-6	Несистематичне відвідування практичних занять, відсутність на заняттях без поважних причин; наявність декількох невідпрацьованих тем пропущених практичних занять; епізодична відсутність рішень завдань (казусів); участь у роботі на практичних заняттях; засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного модуля; неповні відповіді, допущення помилок при розв'язанні завдань (казусів); великі складності при визначенні теоретичних питань, на які розраховані завдання; певні складності при застосуванні актів законодавства; невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
3-4	Епізодичне відвідування практичних занять, відсутність на заняттях без поважних причин; наявність невідпрацьованих тем пропущених практичних занять; епізодична відсутність рішень завдань (казусів); пасивна робота на практичних заняттях (участь у роботі останніх лише за наявності стимулу з сторони викладача); наявність певного уявлення щодо матеріалу тем змістовного модуля; неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при розв'язанні завдань (казусів); невміння визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання; невпевнені навички застосування актів законодавства; невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
1-2	Систематичні пропуски практичних занять без поважних причин; наявність невідпрацьованих тем пропущених практичних занять; систематична відсутність рішень завдань (казусів); пасивність у роботі на практичних заняттях; відсутність знань за темами змістовного модуля; неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при розв'язанні завдань (казусів); нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання; не достатні навички застосування актів законодавства

0	Систематичні пропуски практичних занять без поважних причин; теми пропущених практичних занять не відпрацьовані; систематична відсутність рішень завдань (казусів); пасивність у роботі на практичних заняттях; відсутність знань за темами змістовного модуля; неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при розв'язанні завдань (казусів); нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання; відсутність навичок застосування актів законодавства; невміння публічно представляти матеріал.
---	--

Самостійна робота здобувача вищої освіти із навчальної дисципліни «Міжнародний цивільний процес» виконується у формі:

1. наукової статті;
2. наукової доповіді;
3. тез наукової доповіді на конференції;
4. огляд судової практики;
5. есе за вузькоспеціальною проблематикою;
6. анотації прочитаної додаткової літератури з курсу, у т.ч. іноземної;
7. термінологічного словника.

Враховуючи різноманіття форм самостійної роботи, і той факт, що остання оцінюється в діапазоні від 0 до 8 балів, як критерії її оцінювання використовуються такі показники:

- складність форми обраної студентом самостійної роботи;
- ступінь самостійності виконання роботи;
- творчий характер роботи;
- внутрішня послідовність, логічність і завершеність роботи.

Форми самостійної роботи, зазначені в пунктах 1-4 притаманний науковий характер, а тому вони оцінюються у діапазоні від 0 до 8 балів. Форми самостійної роботи, зазначені в пунктах 5-7, мають переважно теоретично-прикладний характер, а тому вони оцінюються у діапазоні від 0 до 4 балів.

Розрахункова шкала для оцінювання самостійної роботи здобувача вищої освіти:

Кількість балів		Критерії оцінювання
робота наукового характеру	робота теоретично-прикладного характеру	
8	4	робота має самостійний, творчий характер; роботі притаманна внутрішня послідовність, логічність і

		завершеність.
7	3	робота має самостійний характер; робота містить протиріччя, відсутня достатня аргументація висновків та завершеність у них.
6	2	Робота має самостійний характер, але містить хибні та неаргументовані висновки
5		Робота має самостійний характер, але не враховує зміни чинного законодавства
4	1	Робота має самостійний характер, але не містить аналізу матеріалів правозастосовної практики
3		Робота не має самостійного характеру, містить хибні та неаргументовані висновки, але включає аналіз чинного законодавства.
2	0	Робота не має самостійного характеру, містить хибні та неаргументовані висновки, протиріччя з положеннями чинного законодавства, проте робота відповідає вимогам до оформлення відповідного виду робіт.
1		Робота не має самостійного характеру; в роботі відсутні висновки; не відповідає вимогам що пред'являються до оформлення відповідного виду робіт.
0		Індивідуальна робота не виконана

Розрахункова шкала для оцінювання підсумкового контролю знань здобувача вищої освіти:

Вид контролю	Кількість балів	Критерії(за кожною з оцінок)
Залік	Мах 60	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в інноваційних наукових доктринах та концепціях дисципліни. 2. Здатність демонструвати чинне законодавство, а також матеріали правозастосовної практики його реалізації. 3. Здатність демонструвати знання основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та використання отриманих знань у практичній роботі.
	55	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Здатність демонструвати чинне законодавство, а також знайомство із матеріалами правозастосовної практики його реалізації. 3. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 4. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для у практичній роботи.
	50	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у

		відповіді суттєвих неточностей. 2. Наявність окремих пробілів у знанні чинного законодавства, а також матеріалів правозастосовної практики його реалізації. 3. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 4. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для у практичній роботи.
	45	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Наявність пробілів у знанні чинного законодавства, а також матеріалів правозастосовної практики його реалізації. 3. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 4. Помилки і суттєві неточності у відповіді за наявності знань до їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	40	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Наявність значних пробілів у знанні чинного законодавства, а також матеріалів правозастосовної практики його реалізації. 3. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 4. Помилки у відповіді за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	35	1. Прогалини в знанні чинного законодавства, а також матеріалів правозастосовної практики його реалізації. 2. Пробіли у знанні окремих частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 3. Наявність помилок у відповіді.
	Min 0	1. Відсутність знань чинного вітчизняного законодавства та значної частини теоретичного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Міжнародний цивільний процес» виставляється в залікову книжку відповідно до такої шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перекладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

7. Інформаційне забезпечення самостійної роботи студентів

Основні нормативно-правові акти

1. Віденська конвенція про право міжнародних договорів. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118#Text (дата звернення: 26.08.2019). Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 26.08.2019).
2. Декларація про державний суверенітет України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text> (дата звернення: 26.08.2019).
3. Закон України «Про міжнародні договори України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text> (дата звернення: 26.08.2019).
4. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text> (дата звернення: 26.08.2019).
5. Закон України «Про міжнародне приватне право». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text> (дата звернення: 26.08.2019).
6. Положення про порядок укладення, виконання та денонсації міжнародних договорів України міжвідомчого характеру, яке затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 1994 р. N 422. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/422-94-%D0%BF#Text> (дата звернення: 26.08.2019).

7. Transnational civil procedure – formulation of regional rules URL: <http://www.unidroit.org/about-unidroit/work-programme?id=1625>. (дата звернення: 26.08.2019).

8. From Transnational Principles to European Rules of Civil Procedure URL: http://www.europeanlawinstitute.eu/projects/current-projects-contd/article/from-transnational-principles-to-european-rules-of-civil-procedure/?tx_ttnews%5BbackPid%5D=137874&cHash=30981e5bc9618fbff47b45f915463642. (дата звернення: 26.08.2019).

9. Initial report on the ELI-UNIDROIT 1st Exploratory Workshop URL: http://www.europeanlawinstitute.eu/fileadmin/user_upload/p_eli/Projects/ELI-UNIDROIT_Workshop_initial_report.pdf/. (дата звернення: 26.08.2019).

Основна література:

1. Галущенко Г.В. Питання міжнародного приватного права у міжнародних договорах України про правову допомогу. Київ: Видавництво «Юстініан», 2005. С. 44-50.

2. Комаров В.В. Цивільне процесуальне законодавство у динаміці розвитку та практиці Верховного Суду України. Х.: Право, 2012. 624 с.

3. Комаров В.В. Цивільний процес у глобальному контексті. Право України. 2011. № 10. С. 20-29

4. Фурса С.Я. Міжнародний цивільний процес України: Навчальний посібник. Практикум – К.: КНТ, 2010. 340 с.

5. Довгерт А.С., Кисіль В.І. Міжнародне приватне право. Загальна частина: підручник. – Київ: Алерта, 2012. 240 с.

6. Довгерт А.С., Кисіль В.І. Міжнародне приватне право. Особлива частина: підручник. К.: Алерта, 2013. 350 с.

7. Довгерт А.С., Кисіль В.І. Міжнародне приватне право. Науково-практичний коментар Закону. Х.: ТОВ «Одіссей», 2008. 195 с.

8. Борисова В.І., Жигалкін І.П., Хотенець П.В., Сибіга О.М. Окремі питання розгляду господарськими судами справ за участю іноземних юридичних осіб. – Х.: Право, 2012. 528 с.

9. Попко В.В. Уніфікація норм міжнародного приватного права в рамках Гаазької конференції: Монографія. К., 2007. 110 с.

10. Руденко О.В. Уніфікація норм міжнародного права в ЄС: Монографія. Чернівці, 2009. 120 с.

11. Черняк Ю.В. Інститут підсудності в міжнародному приватному праві країн Європейського Союзу та України: Монографія. – К.: Прецедент, 2008. – 180 с.
12. Цірат Г.А. Міжнародний цивільний процес: сучасний стан та перспективи міжнародно-правової уніфікації: монографія. – Х.: Видавництво Іванченко І.С., 2013. 482 с.
13. *Anna Tsirat, Gennadii Tsirat. Civil Procedure in Ukraine.* – Wolters Kluwer Law & Business, 2012. 187 p.
14. Storm M. Improving access to Justice in Europe. *Teka Kom. Praw.* – OL PAN, 2010. – P. 216–217.
15. Principes de procédure civile propres à améliorer le fonctionnement de la justice R (84) 5, 28.02.1984 Юридичні і політичні науки 157 URL: <https://wcd.coe.int/com.instranet.InstraServlet?command=com.instranet.CmdBlobGet&InstranetImage=603541&SecMode=1&DocId=682116&Usage=2>. (дата звернення: 26.08.2019).
16. ALI / UNIDROIT Principles of Transnational Civil Procedure URL: <http://www.unidroit.org/english/principles/civilprocedure/ali-unidroitprinciples-e.pdf>. (дата звернення: 26.08.2019).
17. Storme M. Approximation of Judiciary Law in the European Union / Storme M.; *Rapprochement du Droit Judiciaire de l'Union europeenne.* – Kluwer ; Dordrecht, 1994. – 225 p.
18. EC Regulation (1896/2006) European order for payment procedure URL: http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/judicial_cooperation_in_civil_matters/l16023_en.htm. (дата звернення: 26.08.2019).
19. EC Regulation 861/2007 European Small Claims Procedure URL: http://europa.eu/legislation_Summaries/consumers/protection_of_consumers/l16028_en.htm. (дата звернення: 26.08.2019).
20. From Transnational Principles to European Rules of Civil Procedure URL: <http://www.europeanlawinstitute.eu> (дата звернення: 26.08.2019).
21. Principes de procédure civile propres à améliorer le fonctionnement de la justice R (84) 5, 28.02.1984 URL: <https://wcd.coe.int/com.instranet.InstraServlet?command=com.instranet.CmdBlobGet&InstranetImage=603541&SecMode=1&DocId=682116&Usage=2>. (дата звернення: 26.08.2019).
22. Andrews N. *English Civil Procedure: Fundamentals of the New Civil Justice System* / Andrews N. – Oxford : Oxford University Press. 50p.

7.3. Інтернет-ресурси.

Електронний архів-репозитарій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/> (дата звернення: 26.08.2019).

Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/> (дата звернення: 26.08.2019).

Офіційне інтернет-представництво Президента України : <https://president.gov.ua/> (дата звернення: 26.08.2019).

Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua> (дата звернення: 26.08.2019).

Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua> (дата звернення: 26.08.2019).

Урядовий портал : <https://www.kmu.gov.ua/> (дата звернення: 27.08.2020).

Офіс реформ Кабінету Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/uryad-ta-organi-vladi/ofis-reform-kabinetu-ministriv-ukrainu> (дата звернення: 26.08.2019).

Міністерство розвитку громад та територій України : <http://www.minregion.gov.ua/> (дата звернення: 26.08.2019).

Конституційний Суд України : <http://www.ccu.gov.ua> (дата звернення: 26.08.2019).

Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення: 26.08.2019).

7.4. Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни

Передплачено доступ до Інформаційно-правових систем ЛІГА:ЗАКОН (Система ГРАНД та Система аналізу судових рішень VERDICTUM). Доступ можливий у читальному залі Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (м. Полтава, Першотравневий проспект, 5, 1-й поверх).